

KJAK

Fiskivinnunýskipanin

At fáa meira virði til okkum øll burtur úr fiskivinnuni er vakurt og snildisliga framborið av fiskimálaráðharranum, men ein fløkja uttan enda, sum vit ikki skilja

Eyðun A. johannesen

SKÚLAVEGUR 2
OYRARBAKKI

Hurlivasa fløkja:

Tað sum verður kallað atkomiligheit hjá øllum at kunna koma inn í fiskivinnuna, er í veruleikanum, ein villleiðing av sannleikanum um at taka virðini burtur úr fiskivinnuni, áðrenn fiskiflotin sleppur framat, tað er tann sanna og stutta forkláringin, av einari hurlivasafløkju, sum bara villleiðir fólk.

Kleyvar kongur:

Fiskimálaráðharrin sigur, at vit øll skulu fáa meira burtur úr fiskatilfonginum. Vit spyrja upp á hvønn hátt, jú, tað gera vit við at fara til fiskimálaráðharran. Hann skal sita sum ein annar Kleyvar Kongur við okkara stakkals, tóma landskassa í føvninginum og halda uppboðssølu av hvørjum fiskasterti, áðrenn ein einasti stertur er fiskaður. Hettar er tann super geniala ide'in, sum fiskimenn og skipaeigarar skulu taka undir við. Nei takk, siga vit, ongan stertin á nakra uppøðsølu av havsins botni, áðrenn veiðiflotin so mikið sum sleppur at loysa frá landi. Hvat er ikki “Fólksins Ogn” skyldu at gjalda, so skal byrjast í røttum enda takk.

Men skal tann landaskaði henda, at uppøðsøla skal haldast, so skulu vit sjálvandi byrja frá røttum enda at selja burtur av “Fólksins Ogn”. Vit kunnu bara byrja við okkara egna “Sjómansskúla”, ella “Fróðskapasetri”, og ikki at forgloyma “Glafir” og nógv annað, sum veruliga av røttum kann kallast, “Fólksins Ogn og ríkidømi”.

Vit kunnu bara fylla lummarar fullar av peningi og fara inn til fiskimálaráðharran, sum situr við okkara stakkals, tóma potti í føvninginum, har hann skipar fyri, at tann sum bjóðar mesta peningin sleppur at sita við fyrsta skúlaborði og so víðari, og ikki minst, so koma allir vísindamennirnir, lærarar hvør á sínum øki, har verður tað tann, sum klárar at bjóða lægsta boðið, hann fær sjálvandi stjórassessin og so víðari. Soleiðis eigur tað at skipast, um uppøðsøla skal haldast av okkara veruliga Fólksins Ogn. Uppboðsøla, takk og Well, men byrjast skal í røttum enda, tað má vera tað rætta.

“Skab først og del etterpå”,

segði Annfinn. Ja skilagóður og siðiligur, sum altíð, og veit betur enn ein sjálvur og aðrir, at gangast má tvørtur um mangt eitt skipsdekki, áðrenn vit finna. “Det gyldne dækk som har et øre at dele etterpå, dess verri”

Mortan. J. greiddi frá um alt tað baksið, sum er at dríva skip

til fiskiskap, sjálvt tá í man hevði rættuliga friar hendur til næstan alt, men nú ætla vit at niðurbinda hesar megnar hendur, vit aðrir, sum ikki koma teimum til øklar, mugu krympa tærnar.

Nei vit ynskja teimum so hjartaliga tillukku, og takk fyri samfelagsins stuðul, vit eru so mangir, sum hoknaðu undir uppgávuni, sjálvt við bæði besta vilja og hegni.

Vit eru vandamiklir ein hótta ímóti fólkaræðinum: (2)

Hanus. H. vísti á, ímillum annað, hesa ætlan um at skapa eina so lága gátt, at hvør maður skal kunna koma inn og dríva skip, ja ófatuligt, skal tað nú gerast til púra onki, øll tann kompetansan, sum tað er at koma til, at eiga og dríva skip.

Og har afturat sagt frá hægsta myndugleika, at hesir menn við slíkari drívmegi fyri landsins besta, eru vandamiklir ja ein hótta ímóti fólkaræðinum.

Manningar og skipaeigarar, sum hava baksast á øllum plássum heilt frá skipsdekki og líka til reiðara, har okkum er givið eina harða og góða lívsskúlabarlast, mugu sambært slíkari hugsan bara viðganga, at vit eru sera ódugnaligir og sera vandamiklir móttvegis teimum, sum fóru tann akademiska vegin. Tað ljóðar, sum var tað tann vegurin, sum gav betur fiskivinnu-skilfærið? Kanskað rætt, so var ongin skipsmanning, ongin reiðari, ongin vandamikil fyri samfelagið. Ja friður í húsi.

Hvør hevur skilføri at skipa fiskivinnuna:

Hetta meinast ikki við at ein útbúgving á skúlaborði ikki er neyðug í samfelagnum, allar útbúgvingarnar skulu so sannuliga til, eingin má misskilja tað, men góðar vísindaligar útbúgvingar av øllum handa slagi hava ikki ein pinn ánlsi um, hvat fiskiskivinna við hennara lívskúlakaksi er fyri nakað. Ikki illa meint, men hesi stakkals fólk, um ein so má siga, vera sett at gera av, hvussu fiskivinnan skal skipast?

Tá kundu vit tað sama tikið nakrar av okkara egnu, snøri-, línu, garna ella trolmonnum at skipa fyri undirsjóvartunnlum, bygging av Glasir, ja hví ikki,

Hesir hava jú ein lívsskúla, sum ikki altíð hevur verið so lættur at lyfta, men okkara undirsjóvátunnil hevði nokk komið upp við Rockall. Og skuldi ein sjálvur málað Monalisu, hevði hon nokk staðið á høvðinum, men er tað ikki akkurát tað vit vilja, at venda øllum á høvðið. Ironiskt kanska, men hvat skulu vit veiðumenn siga?

Fiskivinnan spillnakin á uppøðsøluborð:

Dánial í Skálum, mín vinur og skipsfelagi í mong ár, hevði góðar forkláringar um fleiri ting í fiski-

vinnuni. Vit eru einigir til minstu detalju. Hettar við at blíva við at siga at fiskiloyvini eru politiskt útlutaði er beinleiðis skeivt, tað ringasta er, at allir sum siga hettar, vita at teir lúgva. Teir vita, at helst onki fiskiloyvi er útlutað politiskt, men inndrigin politiskt eru fleiri. Er hetta álitisvekjandi fyri skipaeigarar og fiskimenn?

Tað sanna er, og sum allir politikarar vita, men siga eitt heilt annað, er at fyrst í 80'unum fingi myndugleikarnir tað hugskot, at teir skulu stýra fiskivinnuni og útlutaðu veiðuloyvir og fiskiloyvir. Allir fingi hesi loyvir, sum vóru í vinnuni, ongin valdur frammum, og ongin vrakaður. Tað eru hesi loyvini, sum eksistera í dag, hesi loyvir vóru uppbygd frá 1870 til 1980, ella í 110.ár og til tað, sum tey eru í dag.

Men nú skulu vit politiskt taka alt hetta frá hesari samfelagsins drívandi kraft og leggja hana spillnakna á eitt uppboðssøluborð. Hvussu kunnu vit skilja hettar?

Tað verður sagt, at ein uppboðsøla skal framskaffa betur atkomuligheit hjá fleiri í fiskivinnuni. Sannleikin er, at uppboðssølan tekur lívið av øllum teimum smáu reiðaríunum, sum eru og altíð hava verið, hornasteinur samfelagsins.

Reiðariini hava sjálvi reduserað flotan: (3)

Einstakir reiðarar hava keypt loyvir frá øðrum og lagt tey saman, soleiðis er veiðuflothin reduseraður, og reiðariini hava spart landinum nógv-an pening, sum skuldi verið brúktur at redusera veiðuflothin við, hetta hava reiðariðini nú goldið fyri landskassan. Hettar hoyra vit onki um, “nei”.

Pylsenda/rosinan: útviðkanarforboð (Anti Trost):

Tann drívkraftin sum hevur borið okkara samfelag er tann hugur og vilji, sum tað hevur verið og enn er, at dríva og eiga okkara fiskifør, heilt frá árabátinum og til okkara uppsjóvarskip. Men nú hevur okkurt hendinga felag ella einstaklingar aftaná at hava havt høvdið undir havsins tilfeingis- og figgjarneyð helst fleiri ferðir, nú mitt í allari neyðini verið so heppin at vunnið nakrar milliðir, sum eru invisterðair í vinnufyrirøkum, sum hava givið okkum øllum í samfelagnum 100-tals arbeiðsplás.

Hetta skal nú vera samfelagsliga lívsfarligt. Fyrst skulu vit taka (1) tilfeingis-skatt, (2)áleggja eina uppøðsøla, (3) og Pylsenda/rosinan “Anti Trost” “útviðkanarforboð”

Við avtakan av dagaskipan, til ásetan av kvotaskipan, missa vit sanleikan av okkara veruliga fátaka blandings/tilfeingi, sum okkara landgrunnur inniheldur:

“Kvotaskipan” er ætlan, sum fyrliggur, hon er eisini tað heilt perfektu roknistykkið til ta akademisku

verðina, í mun til dagaskipanina, tí at við henni gert tú alla-tíðina feilir bæði smáar og stórar, í mun til eina kvotaskipan, sum altíð er røtt, hon liggur jú púra greið á skrivborinum, ja enntáð blástemplað niðri í Brúsell, um tú fiskar eftir hesum boðum, sum tú hevur fingið, veiðan er burðardygg, alt er so snóra beint.

Men hvussu beint og burðardýkt er tað nú í veruleikanum:

Dánial tók eitt dømi um tilmælini um upsafiskiskapin frá 1998. Til 2006 og leggur tey saman, eftir einum kvotaskipanartilmæli, so skuldi fiskast 225.000 tons. Men tað sum bleiv fiskað var 400.000 túsund tons við okkara fiskidagaskipan. Havstovan er tann sum tilmælir, hvat sigur hon nú, jú hon sigur 2 ár aftaná, at vit skulu bara ikki fiska meira, altso ongan niðurskurð. Vit høvdu fiskað 175.000 tons minni við einari kvotaskipan, ongin sigur nakað um hetta, men vit hava tíbetur eina fiskidagaskipan, sum avdúkar og sigur okkum alt. **Skulu vit slökkja sannleikan.**

Við at avtaka Fiskidagaskipanina Somuleiðis eitt dømi um toskafiskiskapin í 90inum, tilmælini 92-96, máttu ikki yvirstika 40.000 tons. Eftir kvotansarskipanartilmælið. Men hesin fiskiskapur bleiv til 80.000 tons við okkara fiskidagaskipan. Tað óforstáiliga er, at vit í dag siga, at toskaárgangurin var góður í 92. Men sjálvandi at rokna aftureftir er sera nemt og so leggja tað á vísindaskrivborðið, tá kann ongin siga nakað um skeivleikan, sjálvt um hann var **100% for lágur og skeivur. Um vit høvdu brúkt eina kvotaskipan:** **Hvar er fiska/tilfeingis/sannleikin á Føroya Banka, og á Landgrunninum:** Um vit taka aftur í nækað av tí, sum beiggja Aksel. J. Løgmann, Líggjas. J. vísir okkum á, at ein 8 ára friðing á Føroya Banka gevur eina veiðuminking upp á 70%. Ímeðan sama tíðarskeið gevur ein fiskavøkstur á landgrunninum upp á 40% við okkara fiskidagaskipan, “Ja hvat er rætt at halda seg til”.

Tað finst ongin skeivari kós at stýra eftir, enn eftir einari kvotaskipan: (4)

Tá ið vit væl at merkja tosa um tað, sum er landgrunnur okkara og tað fátæka blandingsstílfongi av botnfiskið, sum hann er mentur at bera!!!

Tað vil vera mín inniliga áheitan á øll somul, sum sita við avgerum, ið skal gera eina nýggja skipan, um at fyri alt í verðini at varðveita okkara fiskidagaskipan, hon gevur okkum tað sum grunnar okkara frá natúrini av, hava orku at geva okkum.

Og tað má vera tað rætta, tá er veiðimaðurin, er ikki bundin av at veiða eftir skrivaðum reglum, tann sum heldur, at tað er rætt at royna eina kvotaskipan, hann skal so sannuliga eisini vera tann fyrsti til at

royna hana og sjálvur liva av henni. Við skipi manning húsi og heimi. Eitt er púra vist, at eg komi **ikki** við.

Fiskidagaskipan er natúr/regulerandi ímeðan kvotaskipanin er skrivborðregulerað.

So skeiv er ein kvotaskipan í mun til eina dagaskipan.

Ongin kann siga okkum, hvussu mangir fiskar eru veiðubúnir av hesum og hasum slagnum á okkara lítla variabla landgrunni, ið einum komandi árið, tað er vónleyst.

Hervið sigur ein ikki, at fiskivinnufrøðin ikki skal vera vegleiðandi, sjálvt um hon er 100% skeiv sum vist er á, nei hon eigur altíð at vera har. Hinvegin er tað landsskaðiligt, at fara inn politiskt og siga at eftir skrivborðsmeetingini skal alt skipast og leggjast fast.

Gera vit tað, slökkja vit veiðu/tilfeingis/veruleikan, soleiðis sum vist er á.

Og harvið er veiðumanna/lívsskúla/vitanin sløkt. So væl og virðiliga, at ikki ber til, at vísa á nakað haldgott í veruligum tilfongissannleika hjá teimum, sum dríva fiskivinnuna. Vælsignaðu fólk slökkið ikki fyrst ávisingarmøgu-leikan og síðani veiðuviljan hjá fiskivinnuni. Vit skulu ansa væl eftir, hvussu prinsippiellar broytingar vit gera í fiskivinnuni, so mikið duga veiðumenn at skilja, at um ikki lívsveiðurskiftini á botnfiskaflothanum batna og tað nógv, eru vit ikki við meira og reiðarin somuleiðis.

Nei, tað er betur at broyta minst møguligt enn at áleggja fiskivinnuni: 1: Ein Tilfongis skatt. 2: Tvangsinnleggja eina “Uppøðsølu.” 3: Áleggja “ Anti Trost” ella rættari (Útvíklings Forboð) í fiskivinnuni.

Venda øllum á høvði ella:

Ella gera ein himmalhøgan yvirskipaðan politik, sum kann koma at lýkjast, tí sum atlanin var at stovnseta tað 3. Heimsríki við. Tað stendur okkum púra frítt, at gera, og tað hendur ikki ein **pinn**, á tíð vísindarlíga akademiska økinum, Tað einasta sum hendur er at veiðumenn og reiðarar ríma av landinum, og hvat so, **FRÍÐUR Í HÚSIÐ:**

Hetta er eitt hugsjónarmið hjá bæðið manningum og reiðarum, vil ein sjálvur siga.

Er tað ikki hesin samfelags bólkurin sum er bestur í ráðum um fiskivinnan skal broytast. Nei er svarið, nærmast ongin,sleppur at vera við í nækrari ráleggingar nevnd.

Fiskimálaráðharrin, Løgmaður og fleiri, siga at vit øll skulu fáða meira burtur úr fiskivinnuni, teir vita gott at tað er **“Tómipottur” sum skal matast. Og ikki vit øll.**

Og bert ein sum skal gjalda. Veiðiflotin við eigarum og manningum!!!